

แบบคำถามที่ประชาชนให้ความสนใจ และสอบถาม

ประจำเดือน กันยายน ๒๕๖๖

ส่วนบัตรประจำตัวประชาชน

คำถามที่ ๑ กรณีบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน เช่น ภิกษุ สามเณร เข้าใจว่าหากเป็นเข้าใจว่าหากเป็นการทำบัตรครั้งแรกจะให้อื่นขอทำบัตรกรณีเป็นบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้น แต่ในปัจจุบัน ภิกษุ สามเณร ส่วนใหญ่จะมีบัตรประจำตัวประชาชนแล้ว เพราะมีความจำเป็นต้องใช้บัตรฯ ในการทำ นิติกรรมต่าง ๆ ถ้าหากภิกษุ สามเณร ที่เคยมีบัตรแล้วมายื่นขอทำบัตรฯ กรณีบัตรหาย บัตรชำรุด หรือเปลี่ยนที่อยู่ กรณีเช่นนี้ยังจะให้อื่นขอมีบัตรเป็นบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนอีกหรือไม่ อย่างไร หรือให้ทำบัตรกรณีบัตรหาย บัตรชำรุดหรือเปลี่ยนที่อยู่แล้วแต่กรณี ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบที่ ๑ กรณีบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน เช่น ภิกษุ สามเณร เมื่อยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนแล้ว ย่อมถือว่าได้เคยมีบัตรประจำตัวประชาชนมาแล้ว เมื่อเกิดกรณีบัตรหาย บัตรชำรุด หรือเปลี่ยนที่อยู่ พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน มาตรา ๖ จัดว่า กำหนดให้ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตร กรณีบัตรหาย บัตรชำรุดแก้ไขชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัว และชื่อสกุลในทะเบียนบ้าน หรือเปลี่ยนที่อยู่ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามระเบียบกรมการปกครอง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๕๙ ประกอบข้อ ๑๑

คำถามที่ ๒ ข้าพเจ้าไม่เคยทำบัตรประจำตัวประชาชนมาก่อนเลย ปัจจุบันนี้อายุ ๔๐ กว่าแล้ว มีเอกสารเป็นทะเบียนบ้าน แล้วก็มีชื่ออยู่ในรายการทะเบียนบ้านตรงกัน ไม่มีสูติบัตร มีขั้นตอนในการขอมีบัตร ประจำตัวประชาชนอย่างไร ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบที่ ๒ ในกรณีผู้ยื่นคำขอมีบัตรครั้งแรก ไม่ได้ยื่นคำขอกภายในกำหนดระยะเวลาต้องมีบัตร (ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่อยู่ครบ ๗ ปีบริบูรณ์) และไม่ใช้กรณีได้รับการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ให้พนักงาน เจ้าหน้าที่เรียกสูติบัตร หากไม่มีให้เรียกหลักฐานเอกสารที่ทางราชการออกให้ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง (ถ้ามี) เช่น สำเนาทะเบียนนักเรียน ประกาศนียบัตร ใบสุทธิ หนังสือเดินทาง เป็นต้น และสอบสวนบุคคลซึ่งมีหน้าที่ ยื่นคำขอมีบัตรแทน หรือสอบสวนเจ้าบ้าน หรือบุคคลผู้น่าเชื่อถือ ทั้งนี้ กรณีที่ไม่ได้ยื่นคำขอกภายในกำหนด ระยะเวลาต้องมีบัตร บุคคลดังกล่าวย่อมต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

คำถามที่ ๓ บิดาข้าพเจ้าเป็นคนพิการทางปัญญา จะพามาทำบัตรประจำตัวประชาชน เจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นไม่สามารถเข้าใจได้ ผู้พิการรายนี้จะไว้วางยทุษติสิ่งของและทุษติผู้คน ไม่สามารถพามา สแกนนิ้วมือและบังคับให้อื่นถ่ายรูปได้ ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

คำตอบที่ ๓ บุคคลซึ่งมีจิตพิการไม่สมประกอบเป็นบุคคลซึ่งได้รับยกเว้นไม่ต้องมี บัตรประจำตัวประชาชน ตามกฎกระทรวงกำหนดบุคคลซึ่งได้รับยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ แต่ผู้ซึ่งได้รับยกเว้นตามกฎหมายดังกล่าวจะขอมีบัตรก็ได้ ดังนั้น หากผู้พิการทางปัญญา มีความประสงค์จะทำบัตรประจำตัวประชาชนก็ย่อมสามารถยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนได้ และหากไม่สามารถ พาดูขอมีบัตรมาสแกนลายนิ้วมือและบังคับให้อื่นถ่ายรูปได้ ในกรณีนี้บุตรหรือญาติพี่น้องหรือผู้ดูแลสามารถ แจ้งความประสงค์ขอรับบริการจัดทำบัตรเคลื่อนที่ให้แก่ผู้ขอมีบัตรกรณีเป็นผู้พิการได้ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเขต เทศบาล และเมืองพัทยา ซึ่งกรมการปกครองจะมีหน่วยบริการจัดทำบัตรเคลื่อนที่ (Mobile Unit) เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนกลุ่มเปราะบางที่เป็นผู้ป่วยติดเตียง คนชรา และผู้พิการที่ไม่สามารถ เคลื่อนไหวร่างกายได้รวมถึงกรณีดังกล่าวด้วย โดยบุคคลที่ดูแลจะต้องให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการ ปฏิบัติตามขั้นตอนการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน เช่น การจัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือ การถ่ายรูป ฯลฯ

คำถามที่ ๔ บิดาข้าพเจ้าเป็นผู้สูงอายุ ๘๐ ปี มีชื่ออยู่ในรายการทะเบียนบ้านไม่ได้ทำบัตรประจำตัวประชาชนมาประมาณ ๔๐ กว่าปีแล้ว สามารถขอมีบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ได้หรือไม่ และต้องใช้เอกสารอะไรบ้าง ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบที่ ๔ ผู้ซึ่งมีอายุเกิน ๗๐ ปีบริบูรณ์ เป็นบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม แต่หากมีความประสงค์จะยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนก็สามารถกระทำได้ โดยให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในการนี้เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบหลักฐานสูติบัตรจากข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของสำนักทะเบียนกลาง กรณีที่ไม่สามารถตรวจจากฐานข้อมูลได้ หรือหากไม่มีหลักฐานสูติบัตรสามารถใช้หลักฐานเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น สำเนาทะเบียนนักเรียน ใบสุทธิ ประกาศนียบัตร หนังสือเดินทาง เป็นต้น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการแจ้งส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เป็นผู้ออกเอกสารเพื่อให้จัดส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารดังกล่าวให้โดยเร็ว แต่ถ้าผู้ขอมีบัตรมีความประสงค์จะนำเอกสารหลักฐานนั้นมาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยตนเอง ก็ให้ดำเนินการได้ตามความสมัครใจ แต่หากผู้ขอมีบัตรไม่มีหลักฐานเอกสารดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนเจ้าบ้าน หรือบุคคลผู้นำเชื้อถือแทน ตามระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

คำถามที่ ๕ บุตรอายุ ๗ ขวบ บิดาเป็นคนไทย มารดาเป็นคนพม่า จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมาย แต่เลิกกัน (ไม่ได้จดทะเบียนหย่า) แยกกันอยู่ตั้งแต่บุตรยังเล็ก ตอนนี้อยู่ตามหาบิดาไม่พบ เอกสารของบุตร เช่น สูติบัตรอยู่กับบิดา มารดาสามารถยื่นคำขอให้บุตรทำบัตรฯ ครั้งแรก ได้หรือไม่ ขอทราบแนวทางปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด

คำตอบที่ ๕ การขอมีบัตรครั้งแรกของผู้ที่มีอายุไม่เกินสิบห้าปี ให้เป็นหน้าที่ของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งรับดูแลผู้นั้นอยู่เป็นผู้ยื่นคำขอ แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิบุคคลนั้นที่จะยื่นคำขอด้วยตนเอง ตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๖ ฉ ดังนั้น มารดาຍ่อมสามารถยื่นคำขอให้บุตรทำบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรกได้ โดยให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการนี้เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบหลักฐานสูติบัตรจากฐานข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของสำนักทะเบียนกลางกรณีที่ไม่สามารถตรวจจากฐานข้อมูลได้หรือหากไม่มีหลักฐานสูติบัตรสามารถใช้หลักฐานเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น สำเนาทะเบียนนักเรียน ใบสุทธิ ประกาศนียบัตร หนังสือเดินทาง เป็นต้น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการแจ้งส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เป็นผู้ออกเอกสารเพื่อให้จัดส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารดังกล่าวให้โดยเร็ว แต่ถ้าผู้ขอมีบัตรมีความประสงค์จะนำเอกสารหลักฐานนั้นมาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยตนเอง ก็ให้ดำเนินการได้ตามความสมัครใจ แต่หากผู้ขอมีบัตรไม่มีหลักฐานเอกสารดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรแทนหรือสอบสวนเจ้าบ้าน

.....